

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ, Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ: ΚΑΤΑΔΙΚΟΙ Χ.Α. ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΕΣ, “ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ»;

Του Κώστα Παπαδάκη

Ο φασισμός και ο ναζισμός ως πολιτική και κοινωνική συμπεριφορά αντιμετωπίζεται στον δρόμο, στις γειτονιές, στα συνδικάτα και στην κοινωνία. Η μαζική, πολύμορφη και ενωτική πάλη όλα τα προηγούμενα χρόνια απέτρεψε τη νομιμοποίησή του σε ευρύτερα κοινωνικά ακροατήρια και υποχρέωσε τις αρμόδιες δυνάμεις της κρατικής εξουσίας να ελέγξουν την εγκληματική δράση της Χρυσής Αυγής σε όλα τα κλιμάκια της ιεραρχίας της και όχι μόνο στα εκτελεστικά όργανα.

Η καταδικαστική απόφαση της 7.10.2020 έθεσε τέλος στην ατιμωρησία της φασιστικής βίας στην Ελλάδα για πρώτη φορά στην ιστορία μετά από πολλές δεκαετίες.

Ζητούμενο ήταν όχι η απαγόρευση της πολιτικής δράσης, πράγμα που σε κανένα δικαστήριο δεν πρέπει να δίδεται το δικαίωμα να κάνει, αλλά η αποδοκιμασία και τιμωρία της εγκληματικής δράσης των κατηγορουμένων μελών της Χ.Α, που όπως αποδείχθηκε, εκδηλώθηκε με κίνητρο τη ναζιστική της ιδεολογία.

Το ζήτημα του επιτρεπτού της συμμετοχής η μη των καταδικασθέντων για την υπόθεση της εγκληματικής οργάνωσης «Χρυσή Αυγή» με την υπ’ αριθμόν 2425/2020 Απόφαση του Α΄ Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών, ύστερα από μία ιστορική δίκη που διήρκεσε πεντέμισι χρόνια, απασχολεί την επικαιρότητα σήμερα.

Οφείλουμε να επισημάνουμε, καταρχήν, σχετικά με το νομικό πλαίσιο, ότι το Σύνταγμα απαγορεύει ρητά (άρθρο 51 παρ. 2) τον περιορισμό του εκλογικού δικαιώματος, εκτός των περιπτώσεων που δεν έχει συμπληρωθεί κατώτατο όριο ηλικίας ή για την ικανότητα δικαιοπραξίας ή ως συνέπεια αμετάκλητης ποινικής καταδίκης για ορισμένα εγκλήματα. Η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων η οποία προβλεπόταν ως παρεπόμενη ποινή από τις διατάξεις του παλαιού Ποινικού Κώδικα προέβλεπε επίσης ως προϋπόθεση για την εφαρμογή

της το αμετάκλητο της καταδίκης και, κατά συνέπεια, η κατάργηση της παρεπόμενης αυτής ποινής από το νέο Ποινικό Κώδικα δεν επέφερε οποιαδήποτε τροποποίηση στο νομικό καθεστώς αντιμετώπισης των καταδικασθέντων με βάση την ποινή τους.

Ωστόσο, οι συνταγματικές διατάξεις (άρθρα 55 επ.) επιτρέπουν στον κοινό νομοθέτη να θεσπίζει κωλύματα και ασυμβίβαστα των βουλευτών, όχι με την έννοια της ποινής, αλλά με την έννοια του μέτρου για την εύρυθμη λειτουργία της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας και του πολιτεύματος. Αυτή αντίστοιχα επιβάλλεται και από το άρθρο 29 του Συντάγματος, που προβλέπει την υποχρέωση των πολιτικών κομμάτων να **εξυπηρετούν με την οργάνωση και δράση τους** (σ.σ. όχι με την ιδεολογία και τις πεποιθήσεις τους) την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, παρότι το τελευταίο δεν υλοποιείται από συγκεκριμένους εκτελεστικούς νόμους, ούτε προβλέπει κυρώσεις.

Κωλύματα και ασυμβίβαστα υποψηφίων βουλευτών προβλέπονται ακόμα και σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η κοινωνική συμπεριφορά τους δεν ενέχει ηθική και ποινική απαξία όση αποτυπώνεται στο μέγεθος μιας καταδικαστικής απόφασης, ή και καμία απαξία, και γι' αυτό δεν έχει και τον χαρακτήρα ποινής.

Έχοντας τις σκέψεις αυτές, κάποιοι συνήγοροι πολιτικής αγωγής ήδη από τον Οκτώβριο 2020 είχαμε διατυπώσει την απαίτηση να αντιμετωπισθεί με ανάλογη τροποποίηση της εκλογικής νομοθεσίας το ζήτημα της συμμετοχής των καταδικασμένων για ένταξη και διεύθυνση στην εγκληματική ναζιστική οργάνωση «Χρυσή Αυγή». Δεν υπηρετούσαμε καμία προεκλογική σκοπιμότητα, το θέσαμε ως συνέπεια της όλης προσπάθειάς μας στη δίκη. Χωρίς να αμφισβητούμε στο παραμικρό το γεγονός ότι ο φασισμός αντιμετωπίζεται στον δρόμο, στις γειτονιές, στα συνδικάτα και στην κοινωνία, κρίναμε ότι η θέσπιση διάταξης αποκλεισμού συνιστά την **αναγκαία, ανάλογη και ισόρροπη αποτύπωση της κατάκτησης της άμυνας** του κοινωνικού σώματος και του αντιφασιστικού κινήματος και της **θεσμικής του απαίτησης για τη θωράκισή** της απέναντι στον κίνδυνο μιας νέας ασυλίας, ανοχής και νομιμοποίησης της ναζιστικής εγκληματικής βίας, όπως είχε συμβεί την περίοδο 2012-2013.

Επισημάναμε ότι για τη την θεσμική υλοποίηση της πρόβλεψης δεν βοηθά η χρήση των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα που είτε στην εκδοχή του νέου (που έχει καταργήσει από 1.7.2019 την στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων ως παρεπόμενη ποινή), είτε στην εκδοχή του παλιού (που προέβλεπε την στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων αλλά απαιτούσε αμετάκλητη απόφαση), παρά μόνο τροποποίηση στην εκλογική νομοθεσία, ώστε να αντιμετωπιστεί ισόρροπα, ανάλογα και οριοθετημένα το ζήτημα της απαγόρευσης

συμμετοχής τους στις βουλευτικές εκλογές, αφού η ναζιστική εγκληματική τους δράση συνιστά αυτονόητη απειλή για την δημοκρατία.

Η κυβέρνηση της Ν.Δ. έκλεισε τα μάτια για άλλη μία φορά και σε αυτήν στην δίκαιη απαίτηση του αντιφασιστικού κινήματος και έσπευσε λίγους μήνες μετά, και τότε με την φημολογία της περιρρέουσας ατμόσφαιρας για πρόωρες εκλογές, να νομοθετήσει το ν. 4804/2021, κύριος στόχος του οποίου όμως δεν ήταν παρά ήταν η επέκταση του ορίου του 3% που ισχύει στις βουλευτικές εκλογές και στις δημοτικές και περιφερειακές, προκειμένου να υπάρξει δικαίωμα εκλογής συμβούλων από αυτοδιοικητική παράταξη, δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο ότι τον κύριο αντίπαλο της αποτελεί η εξωκοινοβουλευτική αριστερά, που στις αυτοδιοικητικές εκλογές 2019 είχε κατορθώσει να εκπροσωπηθεί σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας και σε εκατοντάδες Δήμους.

Για τις βουλευτικές εκλογές, με το άρθρο **92 του ν. 4804/2021**, επιτράπηκε η συμμετοχή σε κόμματα ως υποψηφίων βουλευτών προσώπων τα οποία έχουν καταδικαστεί για ένταξη ή διεύθυνση εγκληματικής οργάνωσης, **αρκεί να μην είναι νόμιμοι εκπρόσωποι και αρχηγοί** των κομμάτων αυτών. Με άλλα λόγια, δηλαδή, η Ν.Δ. **“έκλεισε το μάτι”** στα καταδικασμένα μέλη της Χρυσής Αυγής και τους υπέδειξε να βαφτίσουν κάποιον άλλον, αχυράνθρωπο ή μη, ως αρχηγό του κόμματος, και ύστερα από αυτό να συμμετάσχουν ελεύθερα στα ψηφοδέλτια. Καταγγείλαμε επανειλημμένα την ρύθμιση αυτή χωρίς να εισακουστούμε.

Μπροστά στη γενική κατακραυγή σήμερα η Νέα Δημοκρατία, επιδιώκοντας να δημιουργήσει εντυπώσεις αντιπερισπασμού στην ακροδεξιά και ανελέητη κοινωνικο – οικονομική της πολιτική, πολιτική της, την αποκάλυπτη στήριξη των κατασταλτικών εγκλημάτων, την ανοχή των σεξιστικών εγκλημάτων και την υστερία ενάντια στους πρόσφυγες και μετανάστες, το τείχος, τις επαναπροωθήσεις και τα ψέμματα, και όλα όσα άλλα επιβεβαιώνουν την εμμονή της στην πολιτική ατζέντα της ακροδεξιάς και κάνει τους φασίστες να νοιώθουν ισχυροί και δικαιωμένοι, σπεύδει να ζητήσει διαβούλευση από τα άλλα κόμματα με ποιο τρόπο θα νομοθετηθεί ο αποκλεισμός των καταδικασθέντων της Χ.Α. από τις προσεχείς βουλευτικές εκλογές.

Αλλά και τα στενότερα κίνητρά της Ν.Δ. βέβαια, δεν είναι και τόσο...αντιναζιστικά ! Είναι γνωστό (και πώς να μην είναι με την συστηματική πλύσης εγκεφάλου από δημοσκοπήσεις και Μ.Μ.Ε.;) ότι οι δημοσκοπικές επιταγές, που εκπορεύονται πάντα από τα ίδια επιτελεία και συμφέροντα που εμπιστεύονται τη Ν.Δ. στη διαχείριση της εξουσίας της χώρας, φαίνονταν μέχρι πρότινος να οδηγούν «σηκωτό» τον Κασιδιάρη στην Βουλή (για τον οποίο μάλιστα

φημολογείται ότι είχε και την ευφυή σκέψη να κρίσει αρχηγό του συνδυασμού που πρόκειται να συμμετάσχει στις επικείμενες εκλογές έναν συγγενή του που φέρει ακριβώς το ίδιο όνομα και επώνυμο, γελοιοποιώντας στην πράξη τις διατάξεις του νόμου Βορίδη), οπότε ο κίνδυνος απώλειας ψήφων και δυσχέρανσης των μετεκλογικών κυβερνητικών της σχεδίων την οδηγεί εσπευσμένα στον προσανατολισμό του αποκλεισμού. Φαίνεται ότι οι τελευταίοι σχεδιασμοί στα επιτελεία της άρχουσας τάξης δεν εκτιμούν σε αυτήν τη φάση ως συμφέρουσα την παραγωγή μιας - παλιά, γνωστή και πολλαχού εκπορευόμενη εκδοχή επίσης - κοινοβουλευτικής "σοβαρής Χ.Α."

Η διάταξη την οποία προτείνει η κυβέρνηση είναι **πολύ χειρότερη από αυτήν που έχει θεσπίσει ήδη**, για τον λόγο ότι διευρύνει ανεπίτρεπτα το εύρος των κομμάτων και προσώπων τα οποία αποκλείει από τις εκλογές και, ακόμα χειρότερα, διότι απεμπολώντας αποκάλυπτα τη νομοθετική της εξουσία, μεταθέτει στην κρίση του Αρείου Πάγου, ενός δικαστικού σώματος δηλαδή που δεν νομιμοποιείται ευθέως από τον λαό, ούτε συγκροτείται από το Σύνταγμα για να νομοθετεί, την κρίση για το αν ένα κόμμα απειλεί ή όχι την δημοκρατία. Δεν ζούμε όμως στις εποχές που οι ιδεολογίες και οι πολιτικές εγκρίνονταν ή απορρίπτονταν από τα δικαστήρια και δεν επιθυμούμε να συμβάλουμε στην επάνοδό της. Και ο Άρειος Πάγος πρέπει να περιορίζεται στον συνταγματικό του ρόλο που είναι ο τυπικός έλεγχος της νομιμότητας των κομμάτων, συνδυασμών και υποψηφίων και όχι ο ουσιαστικός έλεγχος του ιδεολογικοπολιτικού πλαισίου τους και ο αποκλεισμός τους από τη νομιμότητα.

Συνεπώς, η διάταξη που προτείνει η Ν.Δ. είναι παντελώς απαράδεκτη και μόνο για τον λόγο αυτόν.

Απέναντι στο ζήτημα που ανοίγει το αντιφασιστικό κίνημα εύλογα **προβληματίζεται** (γίνεται λόγος για προβληματισμό και όχι για δίλημμα γιατί καμία από τις δύο επιλογές δεν υπερτιμά τη σημασία των θεσμών απέναντι στην κινηματική δράση) **ανάμεσα σε δύο επιλογές:**

1) Την επιλογή της **αντίθεσης σε οποιονδήποτε εκλογικό περιορισμό**, ακόμα και για τους ναζιστές με το σκεπτικό ότι είναι ανεπίτρεπτη η παραχώρηση στο κράτος οποιασδήποτε εξουσίας απαγόρευσης λειτουργίας κομμάτων η και συμμετοχής τους στις εκλογές με το σκεπτικό ότι αυτή θα χρησιμοποιηθεί και ενάντια σε οποιονδήποτε άλλον σχηματισμό μη αρεστό στο σύστημα. Το σκεπτικό αυτό απορρέει από βαρειά και μακρόχρονη ιστορική εμπειρία, αφού ολόκληρη η πολιτική ιστορία του τόπου είναι ιστορία διώξεων της αριστεράς, ενώ ο αποκλεισμός από τη νομιμότητα κομμουνιστικών κομμάτων τα τελευταία χρόνια είναι γεγονός σε δεκάδες χώρες, καθώς και η διακηρυκτική καταδίκη του

κομμουνισμού από όργανα και φορείς της Ε.Ε.

2) Την επιλογή της απαίτησης να **αποκλεισθούν από τη νομιμότητα** και τις εκλογές αυτοί που έχουν καταδικασθεί για κακουργήματα που αποδεδειγμένα τελέστηκαν με ναζιστικό κίνητρο. Το σκεπτικό της επιλογής αυτής είναι το γνωστό “Καμμία ελευθερία στους εχθρούς της ελευθερίας”, σε συνδυασμό με την ανάγκη θεσμικής και νομικής αποτύπωσης και κατοχύρωσης των κατακτήσεων της κοινωνίας, ανάμεσα στις οποίες προφανέστατα σημαντική θέση κατέχει η πολιτική απομόνωση του ναζισμού και η προστασία από τη νομιμοποίηση της εγκληματικής του δράσης. Απέναντι στην ανησυχία της επέκτασης των απαγορεύσεων στην αριστερά, η επιλογή αυτή προβάλλει την απάντηση ότι ο κίνδυνος αυτός αποτρέπεται όσο ο συσχετισμός δυνάμεων επιβάλλει τη νομιμότητα της δράσης της και αποκρούει την απαγόρευσή της.

Το “θεσμικό προσωπικό” του αντιφασιστικού κινήματος έχει την υποχρέωση να αναζητήσει λύση στη δεύτερη επιλογή προκειμένου να δοκιμασθεί αν είναι εφικτή κατά τρόπο που να διαψεύδει τους φόβους μια ρύθμιση αποκλεισμού των εχθρών της ελευθερίας. Και αυτό επιχειρεί το κείμενο που διαβάζετε.

Μόνη ικανή ανεκτή συνταγματικά ρύθμιση είναι εκείνη η οποία θα αποκλείει από τις εκλογές πρόσωπα και κόμματα τα οποία **συνδέονται με συγκεκριμένα εγκλήματα** κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή των άρθρων 187 ή 187Α του Ποινικού Κώδικα τα οποία **τελέστηκαν με ναζιστικό κίνητρο** (εφόσον αυτό προκύπτει από το σκεπτικό της καταδικαστικής απόφασης) και ο αποκλεισμός των κομμάτων και των προσώπων αυτών από το δικαίωμα εκλέγεσθαι σε όλη τη διάρκεια της ποινής που εκτίουν, εφόσον σε αυτήν δεν έχει χορηγηθεί αναστέλλουσα δύναμη ενόψει έφεσης. Και όχι η γενική της εφαρμογή σε καταδικασθέντα για διάφορα ποινικά αδικήματα πρόσωπα η η επέκτασή της σε άλλα κόμματα που να ανοίγει τον δρόμο για τον αποκλεισμό τους στα γνωστά αντιδραστικά πλαίσια εξίσωσης του ναζισμού με τον κομμουνισμό και τη θεωρία των δύο άκρων.

Χωρίς καμία θεσμολαγνική αυταπάτη και έχοντας πάντα την επίγνωση ότι ο ναζισμός ως πολιτική και κοινωνική συμπεριφορά αντιμετωπίζεται στην κοινωνία και στο δρόμο (“Τον φασισμό τσακίζουν αγώνες λαϊκοί”) παρά στους θεσμούς, που δεν στάθηκαν ποτέ ικανοί, στο μέτρο που υποτίθεται ότι θέλησαν, να τον ανακόψουν, ο γράφων θα είχε να προτείνει την ακόλουθη διατύπωση διάταξης:

Κόμματα, των οποίων ο αρχηγός ή ο πρόεδρος της κοινοβουλευτικής ομάδας ή

εκείνος που ασκεί την πραγματική διεύθυνση ή περισσότεροι του ενός πέμπτου των βουλευτών ή του ενός πέμπτου των ευρωβουλευτών ή του ενός πέμπτου των μελών του κεντρικού οργάνου διοίκησης **έχουν καταδικαστεί με απόφαση των άρθρων 187 ή 187Α του Ποινικού Κώδικα ή κατά της ζωής ή κατά της σωματικής ακεραιότητας, που τελέστηκαν με ναζιστικό κίνητρο όπως προκύπτει από τη δικαστική απόφαση**, καθώς και συνασπισμοί κομμάτων στους οποίους συμμετέχει τέτοιο κόμμα, **αποκλείονται από τη συμμετοχή στις εκλογές**. Τα καταδικασθέντα πρόσωπα αποκλείονται και ως μεμονωμένοι υποψήφιοι η και ως υποψήφιοι κομμάτων και συνασπισμών που δεν εμπίπτουν στο πρώτο εδάφιο.

Ομοίως αποκλείονται από τις εκλογές κόμματα των οποίων ο αρχηγός ή εκείνος που ασκεί την πραγματική διεύθυνση ή οι υποψήφιοι βουλευτές έχουν καταδικαστεί με απόφαση οποιουδήποτε βαθμού δικαιοδοσίας χωρίς αναστολή ή χωρίς αναστέλλουσα δύναμη της έφεσης για **κακουργήματα** των άρθρων 187 ή 187Α του Ποινικού Κώδικα, ή κατά της ζωής ή κατά της σωματικής ακεραιότητας, τα οποία τελέστηκαν με ναζιστικό κίνητρο, όπως προκύπτει από τη δικαστική απόφαση.

Η ρύθμιση αυτή ισχύει όσο διαρκεί για τα ως άνω φυσικά πρόσωπα η επιβληθείσα ποινή. Το χρονικό διάστημα αποστέρησης υπολογίζεται από την επομένη της ημέρας της καταδικαστικής απόφασης. Η έκτιση ή μη της ποινής και η υφ' όρον απόλυση δεν ασκεί επιρροή στον υπολογισμό του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.

Η ρύθμιση αυτή θεσπίζεται μεν εκ των υστέρων σε σχέση με το χρόνο της καταδικαστικής απόφασης για τη Χ.Α, όμως είναι ανεκτή συνταγματικά διότι όπως προαναφέρθηκε **δεν αποτελεί ποινή** (έστω και παρεπόμενη, που θα προϋπέθετε ποινική πρόβλεψη πριν την τέλεση της πράξης), **αλλά μέτρο**.

Τα χαρακτηριστικά της προτεινόμενης από τον γράφοντα παραπάνω ρύθμισης, είναι ότι:

- 1)** Δεν πρόκειται για διάταξη φρονηματική, διότι **δεν αποκλείει τους ναζιστές γενικά** από τις εκλογές, αλλά αποκλείει μόνο εκείνους οι οποίοι έχουν καταδικαστεί για εγκληματική δράση με ναζιστικό κίνητρο.
- 2)** Δεν θέτει εκτός νόμου κανένα κόμμα με κριτήριο την ιδεολογία του, ακόμα και τη

ναζιστική. Κατά συνέπεια, κρίνει **με γνώμονα την πράξη και όχι το φρόνημα.**

3) Δεν απολύγει σε πολιτικές διώξεις αντιφρονούντων, όπως συνέβαινε με τα ιδιώνυμα, τους αντιτρομοκρατικούς νόμους κλπ.

4) Δεν προβλέπει μόνιμο αποκλεισμό, αφού η διάρκεια του αποκλεισμού από δικαίωμα εκλέγεσθαι δεν είναι δια βίου, **αλλά μόνο όσο διαρκεί η ποινή που επιβλήθηκε.**

5) Δεν αναθέτει σε καμία κυβερνητική, διοικητική ή δικαστική αρχή την υποκειμενική κρίση σχετικά με την επικινδυνότητα των καταδικασθέντων και την τέλεση του αδικήματος από ναζιστικό κίνητρο, αλλά **αντλεί στοιχεία μόνο από την ίδια την προηγηθείσα καταδικαστική απόφαση.**

6) Συναρτάται με την μη χορήγηση αναστέλλουσας δύναμης στην έφεση, πράγμα που σημαίνει ότι ακολουθεί το σκεπτικό του δικαστηρίου στο μείζον (που είναι η στέρηση της ελευθερίας) και στο έλασσον (που είναι το δικαίωμα εκλέγεσθαι).

Ας σημειωθεί ότι για τον Η. Κασιδιάρη, εκτός από την απόφαση του Οκτώβρη 2020 που δεν του έδωσε αναστέλλουσα δύναμη στην έφεση (όπως και σε άλλους 39 καταδικασθέντες), μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί **δύο ακόμα απορριπτικές αποφάσεις** σε αντίστοιχα αιτήματά του, μία στις 19.12.2022 από το Α΄ Πενταμελές Εφετείο Αθηνών που δικάζει από τις 17.6.2022 την υπόθεση στον δεύτερο βαθμό και άλλη μία στις 16.1.2023 από το Πενταμελές Εφετείο Αναστολών Αθηνών.

7) Επικεντρώνεται στα καταδικασθέντα πρόσωπα και αντλεί από τη συμμετοχή τους τις έννομες συνέπειες για την απαγόρευση συμμετοχής των αντίστοιχων κομμάτων, χωρίς να την επεκτείνει σε κόμματα ακόμα και ναζιστικής ιδεολογίας, που δεν περιλαμβάνουν καταδικασθέντες με ναζιστικό κίνητρο για τα παραπάνω εγκλήματα.

8) Δεν επεκτείνεται σε περισσότερα αδικήματα από εκείνα με τα οποία εκδηλώνεται συνήθως η ναζιστική βία (που οι διαχειριστές της έννομης τάξης αρνούνται ακόμα να την εντάξουν στο ΠΚ 187Α) ούτε σε εγκλήματα με άλλο πλην ναζιστικού κινήτρου. Και έτσι **δεν “παίρνει σβάρνα” άλλα μέρη** της κοινωνίας, ιδίως σε εποχές άκρατου ποινικού λαϊκισμού και αυστηροποίησης.

9) Προβλέπεται μόνο για κακούργηματα (σοβαρά και δεκτικά φυλάκισης) αδικήματα και όχι μικρότερης κλίμακας αδικήματα π.χ. πλημμελήματα.
Αν έλειπε οποιαδήποτε από τις παραπάνω προϋποθέσεις, θα ήταν **χίλιες φορές**

προτιμότερο να μην ψηφισθεί τίποτα ή ακόμα και να παραμείνει σε ισχύ ακόμα και η φαιδρή διάταξη του άρθρου 92 ν. 4804/1992.

Συνεπώς η ανησυχία ότι μία ρύθμιση όπως αυτή που προτείνεται είναι δυνατό να ανοίξει τον δρόμο και για μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας και κυρίως για την Αριστερά, που εύλογα και σωστά εκφράζεται και αμφισβητεί τις καλές προθέσεις των συστημικών κύκλων, αφού ολόκληρη η πολιτική ιστορία του τόπου είναι ιστορία διώξεων της αριστεράς, δεν επιβεβαιώνεται από τα νομικά δεδομένα των εννόμων συνεπειών της διάταξης αυτής, η οποία περιορίζει τον αποκλεισμό στην εγκληματική δράση με ναζιστικό κίνητρο, χωρίς να τη διευρύνει κατά τρόπο που να είναι δυνατόν να υπαχθούν και άλλοι. Αλλά ούτε και τα πολιτικά δεδομένα της περιόδου καθιστούν ρεαλιστική την πρόβλεψη ότι μία τέτοια διάταξη είναι δυνατό να αποκλείσει την Αριστερά ή να τη θέσει εκτός νόμου. Αφενός διότι η Ελλάδα (ευτυχώς) δεν είναι .....Εσθονία, αλλά και αφετέρου διότι οι ένοπλες αντικαπιταλιστικές οργανώσεις που δραστηριοποιήθηκαν ή δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα δεν διακατέχονται από την στόχευση να υποδυθούν το πολιτικό κόμμα και να συμμετάσχουν στις κοινοβουλευτικές διαδικασίες διατηρώντας την όποια παράνομη δράση τους.

Χωρίς να αμφισβητείται και πάλι στο παραμικρό το γεγονός ότι ο φασισμός αντιμετωπίζεται στον δρόμο, στις γειτονιές, στα συνδικάτα και στην κοινωνία, η θέσπιση της παραπάνω διάταξης αποκλεισμού συνιστά την αναγκαία **αποτύπωση της άμυνας του κοινωνικού σώματος και του αντιφασιστικού κινήματος** και της θεσμικής του απαίτησης για κατάκτηση της **θωράκισης της άμυνας αυτής απέναντι στον κίνδυνο μιας νέας ασυλίας** και ανοχής και κατ' ουσίαν νομιμοποίησης της ναζιστικής εγκληματικής βίας, όπως είχε συμβεί την περίοδο 2012-2013. Ανάλογη θεσμική αποτύπωση αποτέλεσε ο ν. 4203/2013 για την αναστολή της χρηματοδότησης της Χ.Α, που μάλιστα κρίθηκε ανεκτός συνταγματικά με δύο αποφάσεις του ΣτΕ, αρχικά με την 83/2014 Συμβ. Αναστολών και οριστικά με την 518/2015 ΟλομΣτΕ, που απέρριψε σχετική αίτηση ακύρωσης της Χ.Α. Το ίδιο και οι αποφάσεις σε Δήμους και Περιφέρειες που έθεσαν σε αργία από τις θέσεις των συμβούλων καταδικασθέντα πρόσωπα (άρθρο 236α ν. 3852/2010). Και δεν μίλησε κανείς για κίνδυνο επέκτασης. Ούτε και υπήρξε.

Αλλιώς θα πρέπει να δεχθούμε το άτοπο ότι το κίνημα δεν πρέπει να διεκδικεί τη θεσμική και νομική αποτύπωση και κατοχύρωση των κατακτήσεών του.

Και πέρα από την προτεινόμενη διάταξη σχετικά με τις εκλογές, η δίκη της Χρυσής Αυγής και η αντιμετώπιση της ναζιστικής, ρατσιστικής και φασιστικής εγκληματικής βίας υπάρχουν και άλλες διεκδικήσεις, που βαρύνουν με αντίστοιχες υποχρεώσεις την κυβέρνηση

και τις κοινοβουλευτικές δυνάμεις.

1) Η αποτελεσματική και άμεση αντιμετώπιση κάθε προσπάθειας αναβίωσης τραμπούκικων, φασιστικών και ναζιστικών πρακτικών, που αν και χωρίς την έκταση των Ταγμάτων Εφόδου της Χρυσής Αυγής επιχειρούν κατά καιρούς την επανεμφάνιση τους και είναι βέβαιο ότι, όσο αντιμετωπίζονται με ανοχή, θα την επαυξάνουν.

2) Η αποζημίωση με νομοθετική πράξη των θυμάτων της Χρυσής Αυγής, των οικογενειών τους και των συνηγόρων πολιτικής αγωγής, που εργάζονται απλήρωτοι επί οχτώ χρόνια στην υπόθεση αυτή, με διάθεση του ποσού της παρακρατημένης κοινοβουλευτικής χρηματοδότησης της Χρυσής Αυγής.

Το κράτος είναι υπόχρεο, αφού ανέχθηκε, αν όχι υπέθαλψε, τα ναζιστικά αυτά εγκλήματα να αποζημιώσει τα θύματα τους όπως συμβαίνει στις περισσότερες χώρες και να απαλλάξει τα θύματα από ατελέσφορους και δαπανηρούς αγώνες στα αστικά δικαστήρια. Το γεγονός ότι οι υπόδικοι της Χρυσής Αυγής οδηγήθηκαν στο ακροατήριο χωρίς την κατηγορία του ΠΚ 187Α (αφού ο σημερινός Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου και τότε Εισαγγελέας Εφετών, δεν άσκησε ποινική δίωξη και για το αδίκημα αυτό, παρότι βοούσαν τα πραγματικά περιστατικά που διαπίστωνε ακόμα και ο ίδιος) είχε ως έννομη συνέπεια, πέρα απ' όλα τα άλλα, και την απαλλαγή του κράτους από την παροχή αποζημιώσεων στα θύματα της ως θύματα τρομοκρατίας, όπως γίνεται για κάθε τζάμι που σπάει ύστερα από γκαζάκια ή μολότοφ στα γραφεία οποιουδήποτε πολιτικού ή αναγραφή συνθημάτων κλπ.

Ο αγώνας ενάντια σε κάθε προσπάθεια αναβίωσης του φασισμού, στην ανοχή των ρατσιστικών εγκλημάτων και τη νομιμοποίηση της ναζιστικής εγκληματικής βίας δεν σταματάει, ούτε "εμπιστεύεται" περισσότερο από τις δυνάμεις του τους θεσμούς, που είναι πάντα υπηρέτες της εξουσίας. Αλλά όταν οι αγώνες αποκτούν νίκες και κατακτήσεις, είναι προς όφελός τους να νομιμοποιούνται.

Καμία ελευθερία στους εχθρούς της ελευθερίας. Όχι στη συμμετοχή των καταδικασθέντων για ναζιστικά εγκλήματα στις εκλογές. Αποζημιώσεις στα θύματα της ΧΑ και τις οικογένειές τους. Καμία ανοχή στη φασιστική, ρατσιστική και ναζιστική εγκληματική δράση και τη νομιμοποίησή της.

Αθήνα, 23.1.2023
Κώστας Παπαδάκης